

Zyczenia z okazji Dnia Nauczyciela

Drodzy Towarzysze!
Z okazji Międzynarodowego Dnia Nauczyciela — święta wszystkich nauczycieli, wychowawców i pracowników nauki przekazujemy Wam, a za Waszym pośrednictwem ponad 250-tysięcnej rzeszy polskich nauczycieli i wychowawców najserdeczniejsze pozdrowienia.

Prezydium Centralnej Rady Związków Zawodowych, w imieniu wielomilionowej rzeszy ludzi pracy, pragnie tą drogą przekazać wyrazy szacunku, sympatii i uznania: wychowawczym przeznaczeni, nauczycielom szkół podstawowych i średnich, nauczycielom szkolnictwa zawodowego i szkolnictwa dla pracujących, pracownikom nauki, pracownikom oświatowym i administracji szkolnej.

Wśród wielu osiągnięć naszego narodu i Państwa w minionym XX-leciu Polski Ludowej, na czoło wybija się rozwój oświaty, wychowania i opieki nad dzieckiem. Odbudowa i rozbudowa szkolnictwa po wojnie, potężny proces demokratyzacji szkolnictwa, walka z analfabetyzmem, szeroki rozwój szkolnictwa zawodowego, wzrost szeregów nauczycielskich, czyn społeczny budowy 1000 szkół na Tysiąclecie i wreszcie podjęcie dzieła reformy naszego szkolnictwa — oto tylko niektóre tytuły zadań wykonanych lub realizowanych w walce o nową, związaną z życiem, powszechnie dostępną szkołę.

Wszystko to było możliwe dzięki przejęciu władzy w naszym kraju przez lud pracujący i jego partię, dzięki ofiarności mas nauczycielskich i całego społeczeństwa.

W okresie 20 lat istnienia Polski Ludowej nauczycielstwo zaskarbiło sobie szacunek i wdzięczność całego społeczeństwa uzyskując wysoką ocenę swego trudu i ofiarnej, obywatelskiej postawy w dziele wychowania młodego pokolenia. Do uzyskania tej wysokiej oceny przyczynił się Związek Nauczycielstwa Polskiego, który kontynuując i rozwijając swe postępowe tradycje, był rzecznikiem szkoły socjalistycznej, staleg wzrostu kwalifikacji zawodowych i politycznych rzeszy nauczycielskich, stale troszcząc się o poprawę warunków życia i pracy nauczycielstwa.

IV Zjazd naszej partii nakreślił nowe trudne zadania przed naszym szkolnictwem w związku z rosnącym zapotrzebowaniem na wysoko kwalifikowane kadry różnych specjalności dla dynamicznie rozwijającej się gospodarki narodowej, różnych dziedzin życia społecznego. Nauczycielstwo z pełnym zrozumieniem podjęło te zadania współdziałając z całym ruchem zawodowym w organizowaniu szerokiego frontu oświaty i wychowania. W ich realizacji, w dostosowywaniu naszej szkoły do życia kraju budującego socjalizm, w doskonaleniu naszego systemu kształcenia i wychowania — towarzyszy nauczycielstwu szerokie społeczne poparcie. Niech świadomość tego poparcia, społecznego szacunku, a także przywiązania ze strony Waszych wychowanków, którzy staneli już w szeregach budowniczych Polski Socjalistycznej, będzie Wam — Drodzy Towarzysze — zachętą i pomocą w trudnej i odpowiedzialnej pracy.

Zyczymy całemu nauczycielstwu, wszystkim pracownikom nauki, pracownikom i działaczom frontu oświatowego coraz lepszych wyników w kształceniu i wychowywaniu młodzieży, w podnoszeniu poziomu wiedzy i kwalifikacji zawodowych ludzi pracy i ogółu społeczeństwa.

Zyczymy Wam zadowolenia w tej pracy, zdrowia i pomyślności w życiu osobistym.

Waszej zasłużonej organizacji nauczycielskiej, ZNP — życzymy dalszych sukcesów w wypełnieniu wszystkich zadań nauczycieli wokół realizacji reformy szkolnictwa, w inicjowaniu i udzielaniu poparcia nowatorstwu pedagogicznemu, doskonaleniu treści i metod kształcenia, nauczania i wychowania.

PROLETARIUSZE
WSZYSTKICH KRAJÓW.
ŁĄCZCIE SIĘ!

CENTRALNY
ORGAN ZNP

Głos Nauczycielski

Tygodnik społeczno-oświatowy

Rok XLVIII nr 47 (1450)

Warszawa, 22 listopada 1964 r.

Cena 80 gr

UZNANIE I GŁĘBOKI SZACUNEK

MARIAN WALCZAK
PREZES ZG ZNP

SZACUNEK

PREZYDIUM CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

W okresie całego dwudziestolecia Polski Ludowej wkład pracy nauczycieli w powiększanie zasobu wiedzy kadry zawodowej, członków rodzin szerokiego programu kształcenia dorosłych, nauczania młodzieży i wychowywania jej na świadomych budowniczych socjalizmu.

Szerokie kontakty i wielostronna współpraca Ministerstwa Obrony Narodowej ze Związkiem Nauczycielstwa Polskiego ułatwiała jednocześnie podejmowanie coraz to nowych wspólnych inicjatyw w zakresie ideowo-wychowawczego oddziaływania na młodzież szkolną i dorosłych, zwłaszcza w dziedzinie upowszechniania tradycji ludowego Wojska Polskiego i kształtowania świadomości obronnej społeczeństwa.

Zołnierze Sił Zbrojnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i członkowie rodzin wojskowych żywią szczerą wdzięczność dla nauczycieli, a wśród nich dla kilkunastu tysięcy rzeszy pedagogów i wychowawców pracujących w kraju.

Z okazji Dnia Nauczyciela, w imieniu wszystkich żołnierzy ludowego Wojska Polskiego i swoim własnym serdecznie dziękuję nauczycielom i wychowawcom za sumienną pracę dla środowiska wojskowego, gorąco pozdrawiam ich i życząc dalszych osiągnięć w zaszczytnej działalności pedagogicznej dla dobra naszej, budującej socjalizm Ojczyzny oraz wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

MINISTER OBRONY NARODOWEJ
Marian Spychalski
Marszałek Polski

Szanowni i Kochani Koledzy!
W uroczystym dla nas wszystkich Dniu Nauczyciela pragnę złożyć na ręce Zarządu Głównego najserdeczniejsze życzenia wszelkiej pomyślności w działalności zawodowej i życiu osobistym wszystkim członkom naszego Związku.

W dniu tym my, wszyscy nauczyciele, niezależnie od form i sferby dydaktycznych, szczególnie silnie odczuwamy łączącą nas więź i wspólny nasz cel, jakim jest wychowanie socjalistyczne, a więc wysoko kwalifikowanego, kulturalnego i głęboko moralnego człowieka. Dla tego samego celu pracujemy nie tylko w przedszkolu, szkole czy domu wychowawczym; ale i w laboratorium naukowym, gdy w toku pracy badawczej kształcimy swych następców. Niech ta świadomość wspólnych celów i zadań przeniknie i naszą codzienną pracę, a łatwiej spełnimy swój obowiązek wobec kraju i społeczeństwa.

SEKRETARZ NAUKOWY PAN
Henryk Jabłoński

Z prawdziwą przyjemnością korzystam z możliwości przekazania za pośrednictwem Waszego pisma ogółowi nauczycieli najserdeczniejszych pozdrowień z okazji Ich święta.

Niech mi wolno będzie szczególnie wyróżnić pracowników nauki szkół wyższych, na których w całości zależy ich pracy naukowej i dydaktycznej ciężar odpowiedzialne zadania wychowywania socjalistycznej inteligencji.

W bieżącym roku, w którym kraj nasz dokonywał oceny dorobku 20-lecia władzy ludowej, Dzień Nauczyciela stwarza okazję wyrażenia wielotysięcznym rzeszom nauczycieli wszystkich typów szkół uznania za Ich ofiarny trud kształcenia i wychowywania młodego pokolenia na przyszłych budowniczych socjalistycznej Ojczyzny, światłych kontynuatorów rozpoczętego przed dwudziestu laty dzieła przebudowy naszego życia, na ludzi związanych całym sercem i rozumem z walką o dalszy postęp i zwycięstwo ideału wolności i sprawiedliwości na całym świecie.

MINISTER SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
Henryk Gołański

W dniu święta nauczycieli w imieniu własnym i kierownictwa Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego przekazuję wszystkim nauczycielom gorące życzenia dalszych osiągnięć w pracy pedagogicznej oraz pomyślności w życiu osobistym.

W dniu oddania numeru do druku napływają dalsze życzenia, które umieścimy za tydzień.

NAJLEPSZE ŻYCZENIA WSZYSTKIM NAUCZYCIELOM I WYCHOWAWCOM W DNIE ICH ŚWIĘTA SKŁADA
REDAKCJA

Stało się już tradycją w naszym społeczeństwie, że każdego roku w listopadzie uroczyste obchodzimy Dzień Nauczyciela — święto wszystkich nauczycieli, wychowawców, pracowników oświaty i nauki.

Dzień ten dawno przestał być uroczystością zamkniętą, wewnątrzszkolną, a stał się imprezą, w której uczestniczą szerokie kręgi społeczeństwa, wszyscy sojusznicy i przyjaciele szkoły, młodzieży i nauczycieli. Jest to logiczny rezultat stale pogłębiającej się więzi szkoły i nauczycieli ze społeczeństwem, coraz większego zaangażowania się nauczycieli, pracowników oświaty i nauki w życie i pracę środowiska.

Od pierwszych dni powstania władzy ludowej nauczyciele dali ogromny wkład pracy nie tylko w odbudowę i rozbudowę wszelkiego rodzaju szkół i placówek oświatowo-wychowawczych, lecz i w rozwój wszelkich dziedzin naszego życia państwowego.

Stąd też nie zabrakło nauczycieli przy wprowadzaniu w życie reformy rolnej, przy organizowaniu wszelkich form spółdzielczości miejskiej i wiejskiej, przy tworzeniu rad narodowych, różnych organizacji społecznych, politycznych i młodzieżowych, przy usuwaniu zniszczeń wojennych w miastach i wsiach, a szczególnie w szkołach i placówkach kulturalno-oświatowych, przy wszystkich pracach zmierzających do umocnienia władzy ludowej i budownictwa socjalistycznego w naszym kraju.

Bogaty materiał pamiętnikarski, zebrany ostatnio przez ZG ZNP i inne organizacje, wykazuje, że rozwój gospodarczy i kulturalny wielu środowisk był ściśle związany z inicjatywą, aktywnością i społecznym zaangażowaniem miejscowego nauczyciela.

Szczególnie wielką rolę odegrali nauczyciele pracujący na ziemiach zachodnich i północnych: w odbudowie życia społecznego i gospodarczego na tych ziemiach, w umacnianiu polskości i związku tych ziem z macierzą.

W okresie całego 20-lecia PRL nauczyciele i pracownicy oświatowi nigdy nie zamykali się w murach szkoły, lecz zawsze wychodzili naprzeciw wszelkim potrzebom społeczeństwa.

Uczestnicząc w życiu środowiska i społeczeństwa nauczyciel zmieniał jednocześnie siebie, przyspieszał pracę zbliżania się do ideologii marksizmu-leninizmu, kształtował swoją postawę ideowo-polityczną, rozwijał się nowy typ działacza — społecznika. Wyrazem woli nauczycielstwa z partią i ludźmi pracy jest wysoki procent ich upartyjnienia, a także praca społeczno-polityczna i kulturalna w środowisku.

Z aktualnych danych wynika, że prawie 30 proc nauczycieli należy do PZPR, a około 160 tysięcy pracuje społecznie, z tego 29 tysięcy — w radach narodowych, 70 tysięcy — w organizacjach młodzieżowych, 70 tysięcy — w organizacjach społecznych i stowarzyszeniach oświatowo-kulturalnych, 13 tysięcy — w kółkach rolniczych, spółdzielczości wiejskiej itp.

Na wielkie uznanie zasługują praca i działalność nauczycieli wiejskich. Oni to na przestrzeni 20 lat PRL dali niejednokrotnie dowody wielkiej ofiarności i osobistego zaangażowania w podnoszeniu na wyższy poziom produkcji rolnej, życia i kultury wsi polskiej. Są liczne przykłady i dowody na to, że szkoła wiejska przez wiele lat była i jest jeszcze dzisiaj najważniejszym ośrodkiem oddziaływania ideowego i kulturalnego na środowisko. Związek Nauczycielstwa Polskiego niejednokrotnie przyjmował od władz partyjnych i państwowych wyrazy uznania i podziękowania — kierowane do wszystkich nauczycieli — za ich wszechstronną pracę społeczną, za ich wkład w upowszechnienie kultury, zwłaszcza w środowisku wiejskim.

Można zatem bez przesady z okazji Dnia Nauczyciela powiedzieć, że nauczycielstwo polskie cieszy się wielkim szacunkiem i zaufaniem całego naszego społeczeństwa. Zaufania tego nauczyciel polski na pewno nie zawiedzie, tak jak nie

zawiodł nigdy w przeszłości. Partia i społeczeństwo mogą liczyć na nauczycieli, mogą ufać, że na pewno ich nie zabraknie w walce i pracy o nowe, o postęp społeczny i kulturalny. A w walce tej i w pracy duża satysfakcję daje świadomość że nauczyciel nie musi liczyć tylko na własne siły, że w naszym socjalistycznym społeczeństwie szkoła i nauczyciele nigdy nie będą pozostawieni sami sobie.

Tegoroczny Dzień Nauczyciela jest także okazją do podsumowania naszego dorobku w dziedzinie szkolnictwa. W bilansie osiągnięć Polski Ludowej jedno z czołowych miejsc zajmuje bez wątpienia oświata. Korzystne zmiany i przeobrażenia w dziedzinie oświaty należą do najbardziej dostępalnych i najbardziej odczuwalnych przez ogół obywateli. W okresie 20-lecia PRL szkoła polska stała się naprawdę szkołą powszechną. Nauką w 7-klasowej szkole podstawowej objętych zostało 99,3 proc. dzieci w wieku obowiązkowo szkolnego. Prawie 80 proc. absolwentów szkół podstawowych kształci się dalej w różnych typach szkół średnich, z tego około 60 proc. — w szkołach zawodowych. Jest to jeden z najwyższych wskaźników upowszechnienia szkoły średniej w świecie. Nastąpił również ogromny rozwój szkolnictwa wyższego. W roku 1964 na 10 tysięcy mieszkańców przypadło 67 studentów, wobec 14 w czasach rządów sanacyjnych.

W obecnym roku szkolnym do wszystkich typów szkół uczęszcza 7 milionów 623 tysiące uczniów, a jeśli dodamy do tego studentów — to możemy powiedzieć, że w Polsce Ludowej co czwarty oby-

W uroczystym Dniu Nauczyciela serdecznie pozdrawiamy wszystkich członków Związku, którzy swoim codziennym trudem przyczyniają się do postępu w oświacie i wychowaniu, przyspieszając socjalistyczne przemiany w naszej Ojczyźnie.

Najserdeczniej życzymy Koleżankom i Kolegom dalszych osiągnięć w pracy zawodowej i społecznej, dobrego zdrowia i pomyślności w życiu osobistym.

PREZYDIUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO
ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

WYWIAD Z PRZEWODNICĄCYM PREZYDIUM RN M. POZNANIA — J. KUSIAKIEM gospodarska troska o szkoły i nauczycieli

Miesiąc listopad w Poznaniu jest szczególnie ważny dla szkoły i nauczycieli. 12 i 13 odbyła się sesja Rady Narodowej miasta Poznania, a drugi dzień jej obrad poświęcono problemom szkół wyższych i instytutów naukowo-badawczych na tle planów rozwojowych miasta. Z kolei 24 bieżącego miesiąca sesja Wojewódzkiej Rady Narodowej zajęła się aktualnymi zagadnieniami sieci szkolnictwa podstawowego, średniego ogólnokształcącego i zawodowego. W tym okresie, podobnie zresztą jak i w całej Polsce, Poznań uroczystie będzie obchodził dzień Nauczyciela. Z tej okazji zwróciliśmy się z prośbą o wywiad do przewodniczącego Prezydium Rady Narodowej miasta Poznania, Jerzego Kusia.

Panie Przewodniczący, redakcję „Głosu” i jej czytelników interesuje, jak przedstawia się bieżąca i inwestycyjna sytuacja szkolnictwa podstawowego i średniego w Poznaniu.

Baza szkolnictwa podstawowego i średniego w Poznaniu, mimo niewątpliwych osiągnięć w stosunku do okresu przedwojennego, była wyjątkowo zła, bodajże najgorsza w całej Polsce. Wprawdzie w latach 1945-1960 wybudowano 28 szkół podstawowych, 2 licea ogólnokształcące, 4 szkoły zawodowe, 22 przedszkola i 1 pogotowie opiekuńcze, to jednak w większości szkół zajęcia lekcyjne odbywały się na trzy zmiany. W r. 1961 na jedną izbę lekcyjną przypadało 67,5 ucznia, podczas gdy w Warszawie, która z wiodomych względów nie miała najlepszych warunków — 62,4. Stan zagęszczenia izb lekcyjnych w szkołach zawodowych był jeszcze wyższy.

Wskutek braku koordynacji prac, właściwej kontroli, a przede wszystkim odpowiedzialnej, typowej dokumentacji, terminy budowy szkół ulegały znacznemu przedłużeniu. Niejednokrotnie przekraczano znacznie zaplanowane koszty budowy. Poważnym mankamentem była również sprawa lokalizacji inwestycji szkolnych.

Zdarzały się przypadki nie brania pod uwagę potrzeb i możliwości demograficznych dzielnic, na terenie których planowano budowę szkół. Mimo istnienia odpowiednich placów pod budowę, planowano tam, gdzie trzeba było uprzednio jeszcze wyburzać stare budynki, co również znacznie podwyższało koszty inwestycji. Ten stan rzeczy został poddany ostrej krytyce na zebraniu egzekutywy partii.

Od kiedy nastąpiły istotne zmiany na lepsze?

W roku 1961 (data rozpoczęcia kadencji przewodniczącego — Jerzego Kusia — przyp. red.) przygotowany został Plan Rozwojowy miasta Poznania do roku 1980, zatwierdzony Uchwałą Rady Ministrów w 1962 roku. Potrzeby szkolnictwa w ramach rozwoju miasta uzyskały priorytet. Skonkretyzowano, jakie typy szkół i ile zostanie wybudowanych w bieżącej pięcioletce, przyjęto od projektantów dokumentację, ustalono harmonogram prac, podpisano umowy z wykonawcami. Rzeczą godną podkreślenia: w Poznaniu nie ma kłopotów ze znalezieniem odpowiednich wykonawców.

Wprowadzono ciekawy, a co najważniejsze, opłacalny materiał do obwydu stano eksperymentu. Za dobre i terminowe

Fot.: Cz. Górski

wykonanie inwestycji szkolnej, kierownik budowy otrzymuje z kwaterunku mieszkanie, premie i „Honorową Odznakę Miasta. Każda szkoła w budowie ma ponadto

swój komitet opiekuńczy, który czuwa nad terminowością harmonogramu prac, pomaga przy organizacji transportu, interesuje się jakością wykonawstwa.

W ubiegłym roku zmniejszono o 5 milionów budżet przeznaczony na inwestycje szkolne. Groziło to „wypadnięciem z planu” budowy jednej szkoły. Aby unik-

nąć tej ewentualności, w celach oszczędnościowych zrezygnowano z wydatków na tzw. małą architekturę, Zielone, kwietniki, boiska przy dziesięciu szkołach, w ramach prac społecznych, urządzili komitety opiekuńcze i młodzież. Pozwoliło to na wygospodarowanie sumy brakującej na wybudowanie zaplanowanej inwestycji.

Aktualnie, w bieżącej pięcioletce, wybudowano w Poznaniu 25 szkół podstawowych, 1 liceum ogólnokształcące (będzie 3) i 9 szkół zawodowych. W tej chwili wchodzi w realizację przedsięwzięcie budowy szkół w jednorocznym terminie.

Rzecz godna uwagi: w Poznaniu wskaźnik zagęszczenia jednej izby lekcyjnej obniżył się znacznie, a zmianowość wynosi w szkołach 1,57.

Plan budowy szkół z funduszy SFBS, dzięki ofiarności społeczeństwa i obniżce kosztów własnych, przekroczone o 4 szkoły. Można powiedzieć, że już w tej chwili od strony bazy Poznań jest przygotowany do realizacji programu szkoły ośmiolętnej. Przyszła pięcioletka w Poznaniu umożliwi młodzieży naukę w zakresie szkoły średniej niemal w 100 procentach.

Wyjątkowe osiągnięcia Poznania w zakresie inwestycji szkolnych upoważniają do przypuszczeń, że i w dziedzinie budownictwa mieszkaniowego dla nauczycieli gród nad Wartą ma do odnotowania sukcesy...

Od roku 1961 podania o przydział mieszkań dla nauczycieli są rozpatrywane na prawach wyjątkowych. Nie muszą być kierowane do dzielnicowych komisji mieszkaniowych, lecz poprzez instancje zwiazkowe, które ustala listę najbardziej potrzebujących, wprost do Miejskiej Komisji Mieszkaniowej, gdzie są referowane przez przedstawiciela Związku.

Mieszkania kwaterek otrzymał już wszyscy do niedawna mieszkańcy starych, strychów i domów przeznaczonych do rozbioru. W ubiegłym roku zlikwidowano całkowicie Dom Młodego Nauczyciela i 40 rodzin otrzymało mieszkanie.

W bieżącym roku Poznań przygotował swoim nauczycielom „królewski przydział”: 105 mieszkań, w tym 20 kawalerki dla zasłużonych i samotnych. Ponadto nauczyciele poznańscy otrzymali 50 mieszkań spółdzielczych z tzw. wykupu. Skróciło to o kilka lat okres wyckwikowania na upragnione mieszkanie.

(dokończenie na str. 2)

